

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bhar.III.285/2010/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága, mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2010. év június hó 15. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt Sz.L. ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Pécsi Ítéltábla Bf.I.157/2009/8. számú ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárás során a pótmagánvádló által előlegezett 20.000 (húszezer) forint költséget a pótmagánvádló viseli.

I n d o k o l á s

Sz.L.-t a Tolna Megyei Bíróság a 2009. június 9. napján kelt 12.B.25/2009/15. számú ítéletével hivatali visszaélés büntette és személyes adattal visszaélés büntette miatt halmazati büntetésül 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy egynapi tétel összege 400 forint, így a pénzbüntetés összesen 120.000 forint, amelyet meg nem fizetés esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a következő.

Sz.L. vádlott a vádbeli időben D. város polgármestere volt, míg B.B. pótmagánvádló a D.-i Ipari Szakképző Iskola és Kollégium szaktanáraként dolgozott.

2007. december 24. napján a városi tv internetes honlapon Sz.L. polgármester becsületének csorbítására alkalmas valótlan tényállítások jelentek meg. Sz.L. emiatt 2008. január 10. napján feljelentést tett ismeretlen tettes ellen a Rendőrkapitányságon.

A Városi Ügyészség 2008. január 26. napján B.78/2008. szám alatt rágalmazás vétsége miatt nyomozást rendelt el, majd 2008. április 7. napján gyanúsítottként hallgatták ki B.B.-t.

A Városi Ügyészség 2008. június 30. napján az ügyet áttette a Városi Bírósághoz, ahol a vádat Sz.L. mint magánvádló képviselte.

Sz.L. az áttételt elrendelő határozatot 2008. július elején munkahelyén, a polgármesteri hivatalban beosztottjával, C.Gy.Lnével lefénymásoltatta és utasítására Cs.Sz. hivatalsegéd kézbesítette T.A. önkormányzati képviselőnek és S.Zs.-nek, a honlap szerkesztőjének.

E cselekmény elkövetése miatt B.B. feljelentést tett Sz.L. ellen. A Megyei Főügyészség a feljelentés nyomán a hivatali visszaélés miatti eljárást 2008. október 31. napján megszüntette.

B.B. panaszát a Legfőbb Ügyészség a 2008. december 11. napján kelt NF.8956/2008/1-I. számú határozatával elutasította.

B.B. pótmagánvádló jogi képviselője útján 2009. február 16. napján joghatályos vádindítványt nyújtott be a bírósághoz, amelynek alapján a Megyei Bíróság Sz.L. vádlott bűnösségét megállapította a hivatali visszaélés és a személyes adattal visszaélés büntetében, és ezért pénzbüntetésre ítélte.

Az ítélet ellen a pótmagánvádló és jogi képviselője a vádlott terhére a büntetés súlyosítása végett, míg a vádlott és védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Ítéltábla a 2010. január 19. napján kelt Bf.I.157/2009/8. számú ítéletével a vádlottat a hivatali visszaélés büntette és a személyes adattal visszaélés vétsége miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában felmentette.

Az ítélet ellen B.B. pótmagánvádló jelentett be fellebbezést, amelyben sérelmezte a vádlott felmentését mindkét bűncselekmény alól.

A nyilvános ülésen a pótmagánvádló jogi képviselője az írásban benyújtott fellebbezéssel egyezően nyilatkozott, míg a vádlott és védője az ítélet helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezés indokolása szerint a hivatali visszaélés büntette kapcsán téves jogi álláspont alapján mentette fel a másodfokú bíróság a vádlottat.

A pótmagánvádló szerint ugyanis téves az a jogi érv, amely szerint a vádlott polgármesteri tisztsége és munkahelyi vezetői mivolta szétválasztható lett volna. Az 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) rendelkezéseire hivatkozással állítja, hogy a munkahelyi vezetői és a polgármesteri tisztség egymástól nem választható szét, ugyanis valamennyi jogosultság a polgármesteri tisztségből adódik.

Iratellenesnek és helytelennek tartja a másodfokú bíróság azon álláspontját és indokolását is, miszerint a vádlott a személyét és a polgármesteri tisztségét egyaránt érintette volna a büntetőeljárás, ugyanis a vádlott nem mint polgármester, hanem mint magánszemély terjesztett elő becsületsértés miatt magánindítványt. Ebből következően az ügyészi határozat is, mint magánszemélyre vonatkozott és ezért nem minősült hivatalból üldözendő bűncselekménynek.

A fellebbezés szerint a másodfokú határozatban felhívott eseti döntések nem a másodfokú bíróság, hanem az ő jogi álláspontját, és ezáltal a vádlott bűnösségét támasztják alá.

A pótmagánvádló álláspontja az, hogy Sz.L. a tényállás szerint is mint polgármester, és egyidejűleg mint munkahelyi vezető adott utasítást az egyik beosztott dolgozónak a fénymásolásra és a másikkal a kézbesítésre, vagyis az általa vezetett hivatali magáncélra működtette.

Ezen túlmenően a másodfokú bíróság nem adta indokát annak sem, hogy miért nem állapította meg a vádlott hátrányt okozó célzatát, ugyanis olyan személyek szereztek tudomást az ellene folyó büntetőeljárásról, akik erre nem voltak feljogosítva. Ezen túlmenően hátrány is érte, mivel társadalmi értékkitele, pedagógusi tekintélye, erkölcsi megbecsülése egyaránt csorbát szenvedett.

A személyes adattal visszaélés vétségét illetően a fellebbezésében arra hivatkozik, hogy a másodfokú bíróság tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a vádlott nem volt adatkezelő, hanem csupán adatbirtokos, azon az alapon, hogy mint ügyfél a hatóságtól szerezte meg, illetve kapta meg a személyes adatokat tartalmazó iratot.

E körben a pótmagánvádló utal az adatvédelmi biztos 2001. április 25-én kelt ajánlására, amely szerint „a személyes adatok továbbítása, nyilvánosságra hozatala az adatkezelés fogalmába

beletartozik, hiszen abba a személyes adatokkal kapcsolatos szinte minden elképzelhető magatartás beleértendő".

Jogi okfejtése szerint az „aki” általános alany megfogalmazása azt jelenti, hogy adatkezelő, illetve adatfeldolgozó bárki lehet, beleértve a természetes és jogi személyeket egyaránt (Avtv. 2.§ 8) és 9) pontja).

Fellebbezésében sérelmezi a másodfokú bíróság azon jogi álláspontját, illetve indokolását, miszerint az érdeksérelem azért nem következett be, mert a pótmagánvádlót a becsületsértés vétsége miatt emelt vád alól felmentették.

Álláspontja szerint ha ez zárná ki az érdeksérelem bekövetkeztét, akkor is a cselekmény kísérletét kellett volna megállapítani a vádlott terhére.

A fellebbezésében előadottakra figyelemmel a pótmagánvádló indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a vádlott bűnösségét állapítsa meg hivatali visszaélés büntetében és személyes adattal visszaélés vétségében, ezért halmazati büntetésül ítélje szabadságvesztésre, amelynek végrehajtását próbaidőre függessze fel, szabjon ki vele szemben pénzmellékbüntetést, kötelezze, hogy 152.467 forint büntügyi költséget a pótmagánvádlónak, 16.200 forint büntügyi költséget pedig az államnak fizessen meg, egyben mellőzze a pótmagánvádlót terhelő 7.200 forint büntügyi költséget.

A pótmagánvádló fellebbezése nem alapos.

A Pécsi Ítéltábla a büntető anyagi jog szabályainak helyes alkalmazásával mentette fel a vádlottat mindkét bűncselekmény vádja alól bűncselekmény hiányában, és annak indokolása is hibátlan.

A Btk. 177/A.§ (1) bekezdésébe ütköző személyes adattal visszaélés vétségét valóban csak adatkezelő követheti el, aki az Avtv. 2.§ 8) pontja szerint lehet természetes személy és jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet egyaránt. Az adatkezelő az, aki az adatkezelés célját meghatározza, az adatkezelésre vonatkozó döntéseket meghozza, végrehajtja vagy végrehajtatja. E törvényi meghatározásra figyelemmel a vádlott, akinek az ügyészség a büntetőeljárási szabályoknak megfelelően kézbesítette határozatát, a birtokba kerüléssel egyidejűleg nem vált adatkezelővé, csupán adatbirtokossá.

A másodfokú bíróság ide vonatkozó indokolásával és az EBH 2003/926. számú határozat felhívásával a Legfelsőbb Bíróság minden tekintetben egyetértett.

Ezzel szemben a fellebbezés tévesen hivatkozik a 2003. évi II. törvény 11.§ (1) bekezdésére, mert az „aki” általános alany megjelölésére szolgáló névmás használata nem a bűncselekmény alanyainak a körét bővítette, hanem az Avtv. 2.§ 8) pontjában írtakkal konzekvens módon határozta meg a lehetséges adatkezelői kört. A fellebbezésben írtakkal szemben, az EBH. 2003/926. számú döntésben írtak változatlanul irányadók az ítélkezés során, annak pedig, hogy a 2.§ 7) pontjából az adatkezelő törvényi meghatározása átkerült a 8) pontba, a tartalmi azonosságra figyelemmel nincs jelentősége. Ugyanakkor viszont a fellebbezés helytállóan idézi az adatvédelmi biztos ajánlásának meghatározását, mivel az teljes egészében összhangban áll az Avtv. 2.§ 9) és 10) pontjában írt adatkezelés fogalmával. Mindazonáltal az e pontokban részletezett magatartások, mint adatkezelési tevékenység önmagában nem, hanem az adatkezelő (2.§ 8) pont) fogalmával együtt értelmezhető.

Sz.L. vádlottnak - amennyiben a különleges adat kezelőjévé vált volna az ügyészi határozat kézhezvételével - annak birtokban tartásához az Avtv. 3.§ (2) bekezdés a) pontja értelmében a pótmagánvádló írásos hozzájárulására lett volna szüksége; amely nyilvánvalóan ellentétben állna a Be. 169.§ (4) bekezdése szerinti határozatok kézbesítésének szabályaival.

A hivatali visszaélés büntettségével kapcsolatosan a fellebbezésben a pótmagánvádló arra hivatkozik, hogy a másodfokú határozatban idézett bírósági döntések nem a vádlott felmentését, hanem ellenkezőleg, a bűnösségét erősítették meg. A másodfokú bíróság az említett eseti döntéseket, mint a hivatali visszaélés tipikus elkövetési magatartásait idézte, majd megállapította, hogy „jelen ügyben e tartalmi ismérvek nem voltak felismerhetőek”.

A Legfelsőbb Bíróság maradéktalanul egyetértett az ítélőtábla ide vonatkozó döntésével és annak kifogástalan, minden tekintetben helytálló indokolásával.

Mindazonáltal a pótmagánvádló a fellebbezésében sérelmezi, hogy a másodfokú határozat nem adott részletes indokolást arról, hogy miért nem látta megállapíthatónak a vádlott jogtalan hátrányt okozó célzatát.

Az ítélőtábla részletes indokát adta annak, hogy a vádlott cselekménye a hivatal működésének törvényes rendjét, és a működéséhez kapcsolódó közbizalmat nem sértette, mivel Sz.L. nem hivatalos személyi minőségében adott utasítást a hivatalban hozzá beosztott személynek. Ebből következően mivel a másodfokú bíróság

nem találta tényállásszerűnek a vádlotti magatartást, így a célzat vizsgálata a továbbiakban szükségtelen és indokolatlan. A célzat ugyanis jogilag releváns magatartás hiányában mindössze a büntetőjog területén kívül eső bűnös szándéknak minősíthető.

A kifejtett indokokra figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Pécsi Ítéltábla ítéletét, annak minden szempontból törvényes és helytálló indokai alapján a Be. 397.§-ában írtaknak megfelelően helybenhagyta.

A Be. 381.§-ának megfelelően a Legfelsőbb Bíróság úgy rendelkezett, hogy a harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a pótmagánvádló viseli.

Budapest, 2010. június 15.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Akáczy József s.k. bíró.

A kiadmány hitelével:

írnok
MV